

Antipestprotocol – Het Stormink

Etty Hillesum Lyceum – locatie Het Stormink
Oktober 2025

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Wat is pesten?.....	3
3	Hoe wordt er gepest?	4
4	De gepeste leerling	6
5	De pester	7
6	De meelopers en andere leerlingen.....	7
7	Uitgangspunten.....	8
8	Preventieve aanpak	9
	Belangrijke pijlers van onze preventieve aanpak zijn:	9
	Concrete preventieve activiteiten	9
9	Signalering en opsporing.....	10
	Signalen herkennen	10
	Actieve signalering in de school	11
10	Aanpak pesten op Het Stormink	11
	Stappenplan bij (cyber)pesten	12
	Rol van de teamcoördinator of teamleider	13
11	Rollen en verantwoordelijkheden binnen de school	13
12	Sancties	15
	Inbreng in de jongerenrechtbank	15
	Schorsing	15
	Schoolverwijdering	15
	Anti-Pestprotocol – Bijlagen	15
	Bijlage II: Gesprek met de leerling die pest	17
	Bijlage III: Tips voor leerlingen	18
	Bijlage IV: Aanpak cyberpesten	19
	Bijlage V: Meer informatie	20

1 Inleiding

Op Het Stormink vinden we dat iedereen zich veilig, gezien en gewaardeerd moet voelen. Een veilige schoolomgeving is de basis voor goed leren, werken en samenleven. Binnen onze school stimuleren we wederzijds vertrouwen, respect, betrokkenheid en samenwerking — waarden die direct bijdragen aan een prettige en leerzame sfeer.

Onze scholengemeenschap is vernoemd naar **Etty Hillesum**, een jonge vrouw die tijdens de Tweede Wereldoorlog moedige keuzes maakte en zich met compassie inzette voor anderen. Haar overtuiging dat de toekomst beter wordt wanneer je daar zelf actief aan bijdraagt, vormt nog steeds een inspiratiebron voor ons onderwijs.

Wij willen een school zijn waar **iedereen ertoe doet** en waar **veiligheid, verantwoordelijkheid en respect** centraal staan.

Dat betekent dat we van leerlingen én medewerkers verwachten dat zij zorg dragen voor zichzelf en voor elkaar. De school heeft daarbij de verantwoordelijkheid om een veilige omgeving te bieden waarin iedereen zich optimaal kan ontwikkelen.

Pesten — in welke vorm dan ook — doorbreekt dit gevoel van veiligheid. Zeker (cyber)pesten kan een diepe en blijvende impact hebben op de ontwikkeling van leerlingen.

Wanneer pesten niet tijdig of onvoldoende wordt aangepakt, heeft dat gevolgen voor het hele schoolklimaat.

Het doel van dit **antipestprotocol** is om duidelijkheid te bieden over de manier waarop Het Stormink pesten voorkomt en aanpakt.

Daarnaast beschrijft het protocol de rol en verantwoordelijkheid van leerlingen, medewerkers en ouders, en verwijst het naar ondersteunende informatie en hulpbronnen.

2 Wat is pesten?

Pesten wordt vaak verward met plagen. Plagen is meestal onschuldig en gebeurt tussen gelijken, waarbij beide partijen lachen en het gedrag stopt zodra iemand aangeeft dat het niet leuk is.

Pesten gaat echter verder. Er is sprake van **structureel, bewust en kwetsend gedrag**, vaak gericht op één leerling die zich niet kan verdedigen.

Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend. Het tast niet alleen het slachtoffer aan, maar heeft ook invloed op de sfeer in de hele klas.

Kenmerken van pesten

- Er is sprake van een **ongelijke machtsverhouding**: één leerling of een kleine groep tegenover een kwetsbaar slachtoffer.
- Het slachtoffer wordt herhaaldelijk **gekwetst, buitengesloten of geïntimideerd**.
- Pesten is **bewust schadelijk gedrag** dat fysieke of psychische schade veroorzaakt.
- De **beleving van de gepeste leerling** is leidend: als iemand aangeeft iets als pesten te ervaren, moet dat serieus genomen worden.

Leerlingen, medewerkers én ouders hebben samen de taak om pesten tegen te gaan. Leerlingen moeten weten dat ze bij medewerkers terecht kunnen, en medewerkers moeten alert zijn op signalen van onveiligheid. Ouders spelen een belangrijke rol door signalen thuis bespreekbaar te maken en samen te werken met de school.

De laatste jaren is er een toename van **digitaal pesten** (cyberpesten).

Door sociale media en digitale communicatie stopt dit gedrag niet bij het einde van de schooldag — het kan doorgaan in de avond, nacht en het weekend. Daardoor kan de impact groter zijn en kunnen meer mensen betrokken raken.

3 Hoe wordt er gepest?

Pesten kan zich op veel verschillende manieren uiten. Het is belangrijk dat iedereen binnen de school — leerlingen, medewerkers en ouders — de signalen herkent. Onderstaand overzicht beschrijft de meest voorkomende vormen van pestgedrag, met voorbeelden uit de praktijk.

Verbaal pesten

Met woorden iemand kwetsen of kleineren, bijvoorbeeld door:

- schelden of uitlachen,
- bedreigen of vernederen,
- gemene opmerkingen maken,
- kwetsende berichten sturen via e-mail, app of sociale media.

Lichamelijk pesten

Door fysieke handelingen of dreiging met geweld, zoals:

- duwen, trekken, schoppen of slaan,
- spullen afpakken of vernielen,

- gebruik van wapens of dreigen daarmee.

Achtervolgen of opjagen

Het slachtoffer wordt achterna gelopen, klemgezet of opgesloten. Dit gedrag is bedoeld om angst op te wekken of macht te tonen.

Uitsluiting

Een leerling bewust buiten de groep houden of negeren, bijvoorbeeld:

- niet laten meedoen met spelletjes of groepsopdrachten,
- iemand doodzwijgen,
- geen uitnodiging sturen voor feestjes of activiteiten.

Stelen of vernielen

Het afpakken of beschadigen van persoonlijke eigendommen, zoals kleding, schoolspullen of mobiele telefoons.

Afdwingen of afpersen

Een leerling wordt gedwongen geld, spullen of diensten te leveren aan de pester of groep.

Cyberpesten

Naast fysiek en verbaal pesten is er **cyberpesten**: het pesten via digitale middelen. Deze vorm kan bijzonder ingrijpend zijn omdat:

- pesters zich vaak **anoniem** voelen,
- berichten zich **snel en breed verspreiden**,
- het slachtoffer **ook buiten schooltijd** wordt geconfronteerd met pestgedrag.

Veelvoorkomende vormen van cyberpesten zijn onder andere:

- dreigende of beledigende berichten via e-mail, app of sociale media;
- het verspreiden van **valse of gemanipuleerde foto's of video's**;
- het aanmaken van nepaccounts of “anti-pagina's”;
- het openbaar delen van persoonlijke informatie zonder toestemming;
- het maken van zogenaamde “**bangalijsten**” of het verspreiden van intieme beelden (*sexting*);
- **stalking** via digitale kanalen of dreiging met geweld.

Cyberpesten is net zo ernstig als andere vormen van pesten en vereist een directe en zorgvuldige aanpak.

4 De gepeste leerling

Niet elke leerling is even weerbaar. Sommige leerlingen lopen meer risico om slachtoffer te worden van pesten.

Zij voelen zich vaak machteloos of angstig en hebben moeite om voor zichzelf op te komen. Daardoor kan hun zelfvertrouwen en gevoel van eigenwaarde snel afnemen.

Waarom praten slachtoffers vaak niet over pesten?

Veel gepeste leerlingen houden het probleem voor zich. Mogelijke redenen zijn:

- schaamte of angst dat het pesten erger wordt;
- het gevoel dat niemand iets kan veranderen;
- de overtuiging dat ze niet mogen “klikken”;
- angst dat ouders of docenten overdreven zullen reageren.

Signalen van pesten

Mentoren, docenten en ouders kunnen pesten soms herkennen aan gedrag of veranderingen bij de leerling. Mogelijke signalen zijn:

- plotseling niet meer naar school willen;
- geen zin meer hebben in school of slechtere resultaten behalen;
- zich afzonderen of geen vrienden meer meenemen naar huis;
- regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte eigendommen thuiskomen;
- onverklaarbare blauwe plekken hebben;
- vaker klagen over hoofdpijn of buikpijn;
- slecht slapen of nachtmerries hebben;
- plotselinge prikkelbaarheid, boosheid of verdriet thuis;
- niet meer naar clubs of activiteiten durven gaan;
- zichzelf expres pijn doen om school te vermijden.

Het is belangrijk dat signalen **altijd serieus** worden genomen en dat er **open wordt gesproken** met de leerling in een veilige setting.

5 De pester

Pesters zijn vaak leerlingen die binnen een groep macht en invloed proberen te verkrijgen.

Zij lijken op het eerste gezicht populair, maar die populariteit is meestal gebaseerd op **angst of bewondering** van anderen, niet op echt respect.

Pesters kunnen zowel **zelfverzekerd als onzeker** zijn.

Sommigen pesten om stoer te lijken of erbij te horen, terwijl anderen hun eigen onzekerheden of frustraties afreageren op een ander.

Kenmerkend is dat pesters vaak:

- moeite hebben om zich in anderen te verplaatsen (gebrek aan empathie);
- weinig schuldgevoel ervaren over hun gedrag;
- de schuld bij het slachtoffer leggen (“hij/zij vraagt erom”);
- zich sterker voelen door macht uit te oefenen over anderen.

Hoewel pesters soms zelf problemen ervaren — bijvoorbeeld thuis of op sociaal gebied — mag dat **nooit een excuus zijn** voor hun gedrag. Pesten blijft grensoverschrijdend en onacceptabel.

6 De meelopers en andere leerlingen

De meeste leerlingen zijn geen pesters of slachtoffers, maar staan er **naast**.

Toch spelen zij een belangrijke rol in het voortduren of stoppen van pestgedrag.

Wie toekijkt zonder in te grijpen, versterkt onbedoeld de positie van de pester.

De rol van meelopers

Meelopers doen soms (gedeeltelijk) mee uit:

- angst om zelf gepest te worden;
- de wens om bij de groep te horen;
- nieuwsgierigheid of groepsdruk.

Ze beseffen vaak niet dat hun gedrag het slachtoffer extra pijn doet en de pesters aanmoedigt.

Door bewust te kiezen om **niet mee te doen** of juist **op te komen voor een ander**, kunnen zij het verschil maken.

De stille meerderheid

Leerlingen die pesten afkeuren maar niets zeggen, vormen de “stille meerderheid”. Juist zij kunnen een positieve verandering teweegbrengen door:

- steun te tonen aan het slachtoffer;
- pesten bespreekbaar te maken bij een mentor of docent;
- grenzen aan te geven binnen hun klas of vriendengroep.

Wat helpt?

Als leerlingen elkaar aanspreken op pestgedrag of de mentor inschakelen, neemt de kans op pesten aanzienlijk af.

Het is daarom essentieel dat leerlingen weten dat **praten géén klikken is**, maar juist een manier om elkaar te beschermen.

Uitgangspunten en preventie

Een veilige school is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Pestgedrag wordt op Het Stormink **niet getolereerd**.

We werken vanuit duidelijke uitgangspunten en investeren continu in preventie, zodat iedereen zich prettig en veilig voelt op school.

7 Uitgangspunten

Onze aanpak tegen pesten rust op de volgende uitgangspunten:

1. **Pesten is een probleem van ons allemaal.**
Leerlingen, medewerkers en ouders hebben ieder een rol in het herkennen, bespreken en tegengaan van pestgedrag.
2. **De school biedt een veilig pedagogisch klimaat.**
Binnen dit klimaat is respectvol gedrag de norm, en wordt pesten als onacceptabel beschouwd.
3. **Medewerkers nemen actief stelling tegen pesten.**
Zij signaleren pestgedrag, grijpen in en volgen het afgesproken stappenplan.
4. **Pesten wordt direct en adequaat aangepakt.**
De school beschikt over een duidelijke handelingsstructuur wanneer pesten zich voordoet.
5. **Preventie is even belangrijk als reactie.**
Door structurele aandacht voor groepsvorming en sociale veiligheid proberen we pestgedrag te voorkomen.

8 Preventieve aanpak

Voorkomen is beter dan genezen.

Het Stormink zet zich actief in om pesten te voorkomen door te zorgen voor een **positieve, transparante en respectvolle schoolcultuur**.

Belangrijke pijlers van onze preventieve aanpak zijn:

Duidelijkheid en regels

Wij creëren een schoolklimaat waarin harmonie en respect centraal staan.

Pesten, discriminatie en agressief gedrag worden niet geaccepteerd.

De schoolregels en gedragsnormen zijn helder gecommuniceerd en gelden voor iedereen.

Voorbeeldgedrag van medewerkers

Docenten en andere medewerkers vervullen een voorbeeldrol.

Zij tonen respectvol gedrag, grijpen in bij ongewenst gedrag en bevorderen een open sfeer waarin iedereen zich gezien voelt.

Openheid en bespreekbaarheid

Pesten moet bespreekbaar zijn.

Leerlingen moeten weten dat zij terechtkunnen bij mentoren, docenten of andere medewerkers.

Praten over pesten is geen klikken, maar een manier om problemen samen op te lossen.

Positief gedrag stimuleren

We leggen nadruk op gewenst gedrag en waarderen leerlingen die bijdragen aan een fijne en veilige sfeer.

Positieve aandacht werkt motiverend en voorkomt vaak ongewenst gedrag.

Concrete preventieve activiteiten

Om sociale veiligheid te versterken, worden de volgende activiteiten structureel ingezet:

- **Introductieactiviteiten:**

Aan het begin van elk schooljaar worden activiteiten georganiseerd om nieuwe klassen een positieve start te geven en groepsvorming te bevorderen.

- **Mentoruren:**

Tijdens de mentorlessen wordt aandacht besteed aan groepsdynamiek, respectvol gedrag en het bespreekbaar maken van pesten.

- **Observaties en groepsbesprekingen:**

Docenten en mentoren observeren gedrag in de klas en bespreken regelmatig de sfeer, samenwerking en onderlinge verhoudingen.

- **Pausediensten:**

Tijdens pauzes zijn medewerkers zichtbaar aanwezig in en rond het schoolgebouw om toezicht te houden en veiligheid te bevorderen.

- **Oudercommunicatie:**

Ouders worden actief betrokken bij signalering en aanpak van pestgedrag. De mentor blijft het eerste aanspreekpunt en bespreekt zorgen of vermoedens altijd in overleg met ouders.

- **Mediawijsheid:**

Leerlingen leren verantwoord omgaan met sociale media, privacy en online gedrag. Binnen het lesprogramma is structureel aandacht voor digitale veiligheid en respectvol online communiceren.

9 Signalering en opsporing

Een veilige school begint bij alertheid.

Iedere medewerker op Het Stormink heeft de verantwoordelijkheid om **signalen van pesten te herkennen, serieus te nemen en direct te handelen**.

Pesten is niet altijd zichtbaar. Het speelt zich soms af buiten het klaslokaal, online of in de pauze.

Daarom is het belangrijk dat zowel medewerkers als leerlingen en ouders weten waar ze op moeten letten.

Signalen herkennen

Pesten kan zichtbaar worden door:

- onrust in de groep, spanningen of onderlinge conflicten;
- buitensluiting van een leerling;
- plotselinge gedragsveranderingen;
- fysiek geweld of verbaal agressief gedrag;
- signalen die duiden op angst of stress bij een leerling.

Iedere medewerker — docent, mentor, conciërge of onderwijsassistent — heeft de taak om alert te zijn op deze signalen en **onmiddellijk in te grijpen** als pesten vermoed of geconstateerd wordt.

Actieve signalering in de school

De school gebruikt meerdere manieren om pestgedrag en veiligheidsbeleving te signaleren:

- **Mentor- en klassengesprekken:**
Tijdens mentorlessen en klasbesprekingen komt sociale veiligheid regelmatig aan bod. Leerlingen worden gestimuleerd om te praten over wat goed gaat en wat beter kan in de groep.
- **Enquête Sfeer en Veiligheid:**
Jaarlijks vullen alle klassen rond de herfstvakantie deze enquête in. Zo krijgen mentoren inzicht in de groepsdynamiek, het gevoel van veiligheid en eventuele pestproblemen.
- **Landelijke leerlingtevredenheidsmeting:**
Daarnaast wordt jaarlijks de beleving van veiligheid gemeten via de landelijke enquête van *Scholen op de Kaart* of de *ProZo-enquête*. De resultaten worden geanalyseerd en, indien nodig, omgezet in verbeteracties.

Melden van pestgedrag

Pesten kan worden gesignaleerd door medewerkers, leerlingen of ouders. Iedereen die pestgedrag ziet of vermoedt, wordt aangemoedigd dit te melden bij de mentor of een ander vertrouwd personeelslid.

Een melding van pesten is geen klikken, maar een vorm van zorg voor elkaar.

Na een melding treedt het **stappenplan** uit hoofdstuk *Aanpak pesten op Het Stormink* in werking.

10 Aanpak pesten op Het Stormink

Wanneer er sprake is van (cyber)pesten, hanteert Het Stormink een duidelijke en consequente aanpak.

Het doel is altijd om de veiligheid te herstellen, het pestgedrag te stoppen en betrokken leerlingen te begeleiden naar positief gedrag.

Afhankelijk van de ernst van de situatie kan van het standaard stappenplan worden afgeweken. Soms wordt een stap herhaald of overgeslagen. Elke situatie vraagt om **maatwerk**.

Stappenplan bij (cyber)pesten

1. Eerste signalering of melding

De mentor, docent of een andere medewerker die pestgedrag signaleert of een melding ontvangt, neemt het signaal **altijd serieus** en onderneemt actie.

De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de leerling en de ouders.

2. Gesprekken met betrokken leerlingen

Wanneer pesten plaatsvindt binnen een klas, voert de mentor eerst **een gesprek met het slachtoffer** en daarna **met de pester**, afzonderlijk van elkaar.

Als leidraad gebruikt de mentor *Bijlage I* (gesprek met de gepeste leerling) en *Bijlage II* (gesprek met de pester).

Indien nodig volgt een gezamenlijk gesprek tussen beide leerlingen om tot afspraken te komen.

Wanneer het incident plaatsvindt tijdens een les, wordt de **teamleider** direct geïnformeerd en neemt deze de coördinatie over.

3. Herhaling of escalatie

Wanneer het pestgedrag zich herhaalt of verergert:

- bespreekt de mentor dit met de **teamleider**;
- worden ouders op de hoogte gebracht;
- wordt een plan van aanpak opgesteld;
- en wordt de situatie gevolgd en geëvalueerd.

4. Groepsgerichte aanpak

Omdat pesten vaak een groepsproces is, kan de mentor — indien passend — een klassengesprek organiseren.

De nadruk ligt op **gezamenlijke verantwoordelijkheid**: elke leerling draagt bij aan een veilige groepssfeer.

(Als een klas deel uitmaakt van een cluster-groep, kan een klassengesprek soms niet uitvoerbaar zijn.)

5. Betrokkenheid van ouders

De mentor onderhoudt contact met de ouders van zowel de gepeste leerling als de pester. Ouders worden op de hoogte gehouden van afspraken en vervolgstappen.

Indien gewenst kan de mentor verwijzen naar ondersteunende organisaties (zie *Bijlage V*).

6. Overdracht naar teamcoördinator of teamleider

Wanneer de interventies van de mentor onvoldoende effect hebben, neemt de **teamcoördinator of teamleider** de begeleiding over.

Deze voert opnieuw gesprekken met betrokkenen en bepaalt de volgende stappen in overleg met ouders, mentor en eventueel het ondersteuningsteam.

Rol van de teamcoördinator of teamleider

De teamcoördinator of teamleider:

- voert individuele gesprekken met zowel pester als slachtoffer;
- confronteert de pester met zijn of haar gedrag;
- bespreekt mogelijke onderliggende oorzaken;
- maakt afspraken over gedrag en vervolgstappen;
- informeert alle betrokken ouders;
- en legt belangrijke informatie vast in het leerlingvolgsysteem (SOM).

Wanneer sprake is van **stelselmatige belaging (stalking)**, **lichamelijk geweld** of **materiële schade**, kan de teamleider adviseren om **aangifte bij de politie** te doen. Ook dan blijft samenwerking tussen school, leerling en ouders essentieel.

11 Rollen en verantwoordelijkheden binnen de school

Het tegengaan van pesten is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Binnen Het Stormink heeft iedere medewerker een eigen rol in signalering, begeleiding en opvolging.

Hieronder staan de belangrijkste functies en hun verantwoordelijkheden.

De mentor

De mentor is het **eerste aanspreekpunt** voor leerlingen en ouders bij pestgedrag.

Daarnaast heeft de mentor een **signalerende en begeleidende rol**.

Wanneer pesten wordt vermoed of waargenomen, onderneemt de mentor direct actie, bespreekt het met betrokken leerlingen en zet — indien nodig — het stappenplan in werking.

De mentor onderhoudt contact met ouders, volgt de voortgang en verwijst waar nodig door naar het ondersteuningsteam of externe hulp.

De vakdocent

Vakdocenten hebben vooral een **observerende en signalerende rol**.

Wanneer zij pestgedrag zien of vermoeden, spreken zij leerlingen aan en melden dit bij de mentor of teamleider.

Zo wordt voorkomen dat signalen blijven liggen of geïsoleerd worden opgepakt.

De teamcoördinator

De teamcoördinator wordt ingeschakeld wanneer pestgedrag zich herhaalt of de klas overstijgt.

Hij of zij fungeert als **klankbord en coördinator** in complexe situaties.

De teamcoördinator voert gesprekken met leerlingen, analyseert de situatie en stemt vervolgstappen af met de mentor, ouders en schoolleiding.

De anti-pestcoördinator

De anti-pestcoördinator ondersteunt medewerkers bij vragen of dilemma's rond pestgedrag.

Deze persoon is verantwoordelijk voor de uitvoering, evaluatie en actualisatie van het **Antipestprotocol**.

Op Het Stormink vervult de **ondersteuningscoördinator** deze rol.

Het ondersteuningsteam

Het ondersteuningsteam bestaat uit o.a. de leerlingbegeleider, de EP-medewerker en de ondersteuningscoördinator.

Samen met de mentor en teamcoördinator denkt dit team mee over passende begeleiding en oplossingen bij pestincidenten.

Waar nodig wordt ook externe hulpverlening betrokken.

De teamleider of directeur

De teamleider of directeur wordt ingeschakeld wanneer pestgedrag ernstig is of aanhoudt ondanks eerdere interventies.

Hij of zij beslist over sancties en neemt contact op met de centrale directie of andere instanties wanneer dat nodig is.

Externen (bijv. politie of jeugdagente)

Wanneer leerlingen zich bedreigd voelen of er sprake is van fysiek geweld, kan school adviseren om **aangifte te doen**.

In ernstige situaties werkt de school samen met externe partners zoals de politie, jeugdagente of hulporganisaties om de veiligheid van leerlingen te waarborgen.

12 Sancties

Het Stormink hecht waarde aan herstel en gedragsverandering, maar als pesten aanhoudt of ernstig is, kunnen **maatregelen of sancties** worden toegepast.

Inbreng in de jongerenrechtbank

Op Het Stormink is een **jongerenrechtbank** actief.

In bepaalde gevallen kan de teamcoördinator of teamleider besluiten een pestzaak hier in te brengen.

Zowel de pester als de gepeste leerling moeten hiermee instemmen.

De jongerenrechtbank helpt leerlingen inzicht te krijgen in hun gedrag en bevordert herstel binnen de schoolgemeenschap.

Schorsing

Wanneer pestgedrag ernstig is of ondanks eerdere waarschuwingen doorgaat, kan de school overgaan tot **schorsing**.

Er zijn twee vormen:

- **Interne schorsing:** de leerling neemt niet deel aan lessen maar blijft gedurende de dag op school in een aparte ruimte.
- **Externe schorsing:** de leerling is tijdelijk niet welkom op school.

Bij schorsingen langer dan één dag neemt de teamleider of directeur contact op met de **centrale directie van het Etty Hillesum Lyceum** en wordt ook de **Inspectie van het Onderwijs** geïnformeerd.

Ouders ontvangen altijd een schriftelijke bevestiging.

Het incident wordt vastgelegd in het zorgsysteem.

Schoolverwijdering

Wanneer een leerling, ondanks alle inspanningen en begeleiding, blijft volharden in pestgedrag, kan uiteindelijk worden overgegaan tot **definitieve verwijdering**.

In overleg met ouders, de centrale directie en de Inspectie van het Onderwijs wordt dan gekeken naar mogelijkheden voor voortzetting van het onderwijs op een andere school.

Het dossier van de leerling wordt ingebracht bij de **TAP-commissie** van het Etty Hillesum Lyceum.

Anti-Pestprotocol – Bijlagen

Bijlage I: Gesprek met de gepeste leerling

Vertrouwen winnen

Het slachtoffer weet vaak zelf niet goed hoe om te gaan met de situatie. Hij of zij heeft behoefte aan begrip en erkenning. Gepeste leerlingen kunnen denken dat er iets mis is met hen en vinden het moeilijk om voor zichzelf op te komen. Daarom is het belangrijk dat de mentor eerst het vertrouwen wint.

Richtlijnen voor het gesprek:

- Laat de leerling zijn of haar verhaal vertellen.
- Vraag hoe de leerling zich voelt door het pesten.
- Stel de leerling gerust en prijs dat hij/zij erover durft te praten.
- Ga niet meteen in op oorzaken, schuld of oplossingen.
- Laat merken dat er iets aan het probleem gedaan gaat worden.

Voorbeelden van vragen die een mentor kan stellen:

- Klopt het dat je gepest wordt?
- Wie pest je? Zijn er nog anderen?
- Hoe word je gepest?
- Wanneer en waar gebeurt het? Zijn er meerdere plekken?
- Hoe vaak gebeurt het?
- Wanneer is het begonnen?
- Weten je ouders of anderen dat je gepest wordt?
- Zijn er leerlingen die je proberen te helpen?
- Wat heb je zelf geprobeerd om het pesten te stoppen?
- Welk resultaat had dat?
- Welke oplossingen kun je zelf bedenken?

Afspraken maken

- Bespreek samen wat de leerling kan doen tegen het pesten en waar hij/zij aan wil werken. Let op:
 - Hoe communiceert de leerling met anderen?
 - Welke lichaamstaal gebruikt hij/zij?
 - Hoe gaat de leerling om met gevoelens en hoe uit hij/zij die?

- Heeft de leerling vaardigheden om weerbaarder te zijn tegenover de pester?
- Leg uit wat de school gaat doen (stappenplan).
- Maak duidelijk dat de leerling altijd bij de mentor terecht kan.

Belangrijk:

De mentor mag nooit beloven dat hij/zij niets zal vertellen. Als er niets wordt gedeeld, kan er ook niets aan het probleem worden gedaan.

Bijlage II: Gesprek met de leerling die pest

Doel van het gesprek

Het gesprek heeft drie doelen:

1. De pester confronteren met zijn of haar gedrag en laten zien welke gevolgen dit heeft voor anderen.
2. Achterhalen waarom het pestgedrag voorkomt.
3. Bespreken welke stappen volgen als het pestgedrag niet stopt.

Confronteren

Confronteren betekent dat je het gedrag bespreekt zonder de persoon aan te vallen. Let op:

- Probleemgericht: Focus op concreet gedrag. Vermijd interpretaties die als kritiek op de persoon voelen.
 - Fout: “Je bent gemeen.”
 - Goed: “Ik merk dat je Piet uitscheldt. Dat doet pijn en moet stoppen.”
- Relatiegericht: Wees duidelijk over wat je wilt veranderen, maar behoud respect voor de leerling.
- Specifiek: Gebruik concrete voorbeelden en vermijd woorden als altijd, vaak of meestal.
- Veranderingsgericht: Benoem het probleem en bespreek vervolgens hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken onderzoeken

- Vraag waarom de leerling pest: wat levert het op, en waarop reageert hij/zij af?
- Maak duidelijk dat het gedrag empathie tekort laat zien en bespreek manieren om dat te verbeteren.

Het pestgedrag moet stoppen

- Leg duidelijk uit welke stappen volgen als het gedrag niet verandert.
- Zorg dat de leerling begrijpt dat de school het probleem serieus neemt en dat er consequenties zijn.

Bijlage III: Tips voor leerlingen

Voorkom digitaal pesten en misbruik

- Niet alles geloven wat je online tegenkomt.
- Gebruik een apart e-mailadres (bijvoorbeeld Hotmail) voor registraties op websites. Kies een adres dat niet je volledige naam bevat.
- Gebruik een bijnaam bij chats.
- Houd je wachtwoorden geheim en moeilijk te raden.
- Als je iets vervelends ziet of meemaakt, vertrouw op je gevoel en vertel het aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf respectvol naar anderen, reageer niet met schelden.
- Verlaat chatrooms als er iets vervelends gebeurt.
- Verwijder onbekende mensen uit je contactlijst.
- Bel, mail of app niet zomaar met mensen die je alleen online kent. Spreek nooit af zonder dat je ouders het weten.
- Verstuur geen flauwe grappen, dreigmails of haatmails.
- Deel geen persoonlijke informatie of foto's met onbekenden online. Foto's kunnen makkelijk gekopieerd en verspreid worden.
- Wees voorzichtig met je webcam; beelden kunnen opgeslagen en misbruikt worden.

Wat te doen tegen cyberpesten en misbruik

- Neem het niet persoonlijk als het van onbekenden komt; anonimiteit maakt mensen sneller onaardig.
- Reageer niet op pestmails of vervelende berichten; verwijder ze zo mogelijk.
- Blokkeer de afzender op e-mail, telefoon of sociale media.

- Bewaar bewijzen: maak printscreens of sla berichten op. Dit helpt om de dader te achterhalen.
- Ga naar je mentor of teamleider; zij kunnen helpen het pesten te stoppen.
- Bij ernstige zaken of stalking kunnen ouders of leerlingen aangifte doen bij de politie.
- Schakel zo nodig Bureau Slachtofferhulp in (www.slachtofferhulp.nl of telefoon 0900-0101).

Bijlage IV: Aanpak cyberpesten

Bewaar bewijzen

- Probeer alle berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren.
- Leg leerlingen uit hoe ze dit kunnen doen: afdrukken, selecteren of kopiëren.

Blokkeren van de afzender

- Laat zien hoe de leerling de afzender kan blokkeren via e-mail, telefoon of sociale media.

Dader opsporen

- Soms is het mogelijk om te achterhalen van welke computer een bericht is verzonden.
- Neem contact op met ICT als dit nodig is.

Ouders informeren en begeleiden

- Neem contact op met de ouders van zowel de gepeste leerling als de pester.
- Geef voorlichting over maatregelen die zij thuis kunnen nemen.
- Verwijs ouders door naar de politie indien zij aangifte willen doen.
- Ouders kunnen ook bellen met:
 - De Ouders- en Onderwijstelefoon: 0800-5010
 - De Vertrouwensinspectie: 0900-11131113

Adviseer aangifte

- Bij stelselmatige bedreiging of stalking kan aangifte bij de politie nodig zijn.
- Ook bij lichamelijk letsel of materiële schade kan de politie worden ingeschakeld.

- Indien nodig, kan Bureau Slachtofferhulp worden ingeschakeld (www.slachtofferhulp.nl, 0900-0101).

Pestcoördinator en externe hulp

- Verwijs de pester en/of gepeste leerling door naar externe hulpverlening als extra begeleiding nodig is.
- Zorg dat de leerling weet dat er altijd iemand beschikbaar is voor ondersteuning.

Bijlage V: Meer informatie

Algemene zoekpagina's

- www.stoppestennu.nl
- www.schoolenveiligheid.nl
- Nji.nl – Wat kan de school doen tegen pesten

Pesten – hulp voor leerlingen

Wil je praten over pesten of zoek je informatie en tips over (online) pesten? Deze organisaties kunnen je helpen:

- Kindertelefoon – Chatten en bellen over alles wat je dwarszit. www.kindertelefoon.nl
- Helpwanted – Advies bij online grensoverschrijdend gedrag via chat, mail of telefoon. www.helpwanted.nl
- Chris – Chatten, mailen of bellen over wat er ook is. chrisvoorkom.nl

Cyberpesten, veilig internetgebruik en veilige school

- www.stopdigitaalpesten.nl – Campagne van SIRE
- www.schoolenveiligheid.nl – Centrum School en Veiligheid van APS
- Kenniscentrum Online Pesten / Cyberpesten

Films en documentaires over pesten

- *13 Reasons Why* (4 seizoenen) – Serie over pesten
- *Boskamp's*
- *Bully* – Documentaire (Engels)
- *Choking Game* – Docu (onderbouw)
- *Christy* – Onderbouw

- *#Challenge the Challenge* – Korte docu (7 minuten)
 - *Freak* – Korte film
 - *Luister* – Korte film (Brugklas)
 - *Nina Santana*
 - *Pisnicht the Movie*
 - *Rosalie (13) Wat nou als je gecyberpest wordt?* – Documentaire
 - *Sex ding, duivels dilemma*
 - *Skip en de Rythm Rangers*
 - *Spijt* + lesmateriaal
-